

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת נשא

בס"ד, עש"ק פרשת נשא
י"א סיון תשע"ב – שנה ג' גליון קכ"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
8:58	8:23	7:05	9:44	10:04
8:55	8:25	7:20	9:12	9:34
			8:03	8:21

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

**וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֹת מֹשֶׁה לְהַקְיִים אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּמַּשְׁח אֹתוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתוֹ
וְאֶת כָּל פְּלִי וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל פְּלִי וַיִּמַּשְׁחֵם וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם (ו א)**

וכמו שביאר אא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא זי"ע בספרו הקדוש היכל הברכה בתחילת ויקרא בביאור דברי הזוהר הנ"ל, וז"ל: כי תכלית השלימות הוא להיות מעלה ומטה, וכך שמעתי מאת אדמו"ר מוהר"ר אברהם יהושע העשיל ממעזביו, מה שקבלתי ממורי ורבי רבינו אלימלך מליזענסק אובין הונטין, הונטין אובין.

ולכך הנשאים הם שהשלימו את העלאת השכינה לבחינת המזבח החיצון, ולכך הקריבו כל נשיא ביומו עשרים ואחת קרבנות, מספר שם אהי"ה, כי זה ידוע ששם אהי"ה מורה על לעתיד לבוא, כמו שאיתא בזוה"ק (ח"ג יא.) ששם אהי"ה מרמז לאנא זמין לאתגליא. והרי כל הגאולה הוא ע"י תיקון השכינה בשלימות, ולכך הקריבו קרבנות כמספר שם אהי"ה כדי לקרב את הגאולה המקווה.

ולפי זה מובן מה שפיים הקב"ה לאהרן כהן מה שלא היה בחנוכת הנשאים, שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את נרות (מוכא ברש"י בתחלת פרשת בהעלותך), כי חנוכת הנשאים התיחס רק למזבח החיצון, אבל אתה מדליק ומטיב את הנרות שהוא בפנים, היינו שאתה תעשה חנוכת המשכן גופא לעלות השכינה ביתר הדרגות.

ולכך מסיים הפרשה ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפורת אשר על ארץ העדות וגו' (ז פט), שעי"ז היה יכול לישמוע הקול מעל הכפורת מהארץ העדת הדרגה הגבוהה ביותר, כי נשלם קומת השכינה בשלימות.

(רעוא דרעוין תשנ"ט לפ"ק)

הארז"ל בשער הכוונות (דרושי כוונות קריאת שמע דרוש ו) וז"ל: הגה הכתוב אומר 'תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו' (תהלים סח לה) פירוש, כביכול השי"ת צריך עזר וסיוע וכח מן מעשה ישראל התחתונים, והנה המלכות נקרא סוכת דוד הנופלת, כי בעונותינו נפלה ע"י מעשינו הרעים, וכן כאשר רוצה לעלות צריך שיהיה ע"י זכויותינו ומעשינו הטובים, כי עונותינו מפילים אותה כביכול וזכויותינו מעלים אותה.

והנה כאן מדבר התורה בענין העלאת השכינה, כמו שפרש"י כלות כתיב יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה, וגם מבואר (עיין זוה"ק ח"ג ל: ובפירוש של אא"ז דמשק אליעזר שם) שמזבח הזהב הפנימי, מרמז על אות ה"א ראשונה של שם הוי"ה בחינת בינה, והמזבח הנחשת החיצון, מרמז על אות ה"א אחרונה של שם הוי"ה בחינת מלכות.

ואם כן יש לומר שבמשכן היו ג"כ החמשה דרגות שבשכינה שהם מזבח החיצון, מנורה, שולחן, מזבח הפנימי, והארון הקודש שהוא המדרגה הגבוהה שיש לשכינה.

ולפי זה מובן למה נשאי ישראל הקריבו רק על שם חנוכת המזבח החיצון בלבד הדרגה הנמוכה שבשכינה, משום שמושה רבינו לא היה יכול לעלות זו הבחינה של מזבח הדרגה הנמוכה של השכינה, כי איתא בזוה"ק (ח"א רלד:) אמר רבי יצחק, א' ד'ויקרא' אמאי היא זעירא. אמר ליה, אתקיים משה בשלימו, ולא בכלא, דהא אסתלק מאתתיה עיי"ש. רואים מזה שהיה פגם למשה רבינו, כי אמרו חז"ל (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן.

פרש"י ז"ל 'כלת' כתיב, יום הקמת המשכן היו ישראל, ככלה הנכנסת לחופה. ביאור הדבר, וגם להבין שרואים שנבדל משיחת המזבח מכל שאר הדברים של המשכן, כי כתוב את המשכן וימשח אתו שזה כולל הכול, ואח"כ פירט הכתוב רק את המזבח לבד. וגם צריך להבין מה שכתוב אח"כ 'ויקריבו הנשאים את חנוכת המזבח' שנראה שהנשאים חנכו רק את המזבח לבד, ולא כל המשכן.

ובפשטות למה נבדל משיחת המזבח משאר המשכון, משום שהמזבח הזה היה מזבח החיצון ולא בתוך המשכון עצמו, ולכך הוא נבדל ג"כ בהמשחה.

והביאור בזה שאיתא ממרן הארז"ל בשער הכוונות (דרושי ראש השנה הקדמה) שיש ד' בחינות אל המלכות, שנרמזו במשנה ראשונה של ראש השנה, שהיא ארבעה ראשי שנים וכו', כי ד' בחינות יש אל המלכות נוק' דו"א, כי כל דבר של קדושה בכל מקום ששורה נשאר ממנה רושם שם קבוע תמידי לא ימוש משם, ואלו הם ד' בחינות. הא' היא כהיותה בראש הבריאה כנודע כי בימי החול בלילות ההם יורדת היא למטה בהיכל ק"ק דבריאה, בסוד מיעוט הירח. והב' הוא תחת היסוד דו"א. והג' הוא כנגד הת"ת. והד' הוא כנגד הדעת דו"א. ואלו הם ד' שרשים שיש אליה. ונקרא ארבעה ראשי שנים כי הם ארבעה ראשים שלה. ואח"כ עולה עד רישא דו"א שוה בשוה עיי"ש.

והנה כל עליית המלכות תלויה במעשה בני ישראל וכמו שכתוב 'בכל צרתם לו צר' (ישעיה סג ט), שהאיך שהוא המעמד ומצב של מדרגת בני ישראל כן הוא בהשכינה כביכול. וכמו שמבואר ממרן

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו זי"ע

ואם לא נטמאה האשה וטהרה היא ונקתה ונזרעה ורע
(ה'כח)

ועיין בדברי מרן [עין חיים] שער קליפת נגה (פ"ו). כי צלם הרע נגה הוא עצמו טוטה, כי כל הדברים של טוטה, הם עצמן עוברין על כל נפש ישראלי, שבדוקין אותו בנסיגות רבות במים המרים. ואם טהור הוא בן המלך, עובר כל מחיצות אלו. והשם הקדוש שנתלבש ומסתתר בכל אתר, אם טהור הוא נאמר עליו ונקתה ונזרעה ורע מצות ומעשים טובים, והוא השם שנמחה על המים, כי אלופו של עולם נגזו בחמא א'מ' א'ויב א'רדוף א'שיג א'חלק (שמות טו ט) חמשה אלפין, כי אלופו של עולם נסתר שם בסוד גלות השכינה (בעש"ט עה"ת בראשית קמא), כי ניצוץ השכינה מלובש בתוך כיעור הקליפות, ואם יתן לב על זה, אזי 'תפרדו כל פועלי און' (תהלים צב י), ונעשה יחוד וראה עם גורא (שם נח אות ק), ונתברר ניצוץ הקדוש, ונתחבר למעלה אל החיות, ומעלה השם שנמחה בתוך המאורים. ואם נמשך אחר הרע, השם עושה בו נקמות חלילה.

(אוצר החיים מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא)

יְבָרְכֶךָ הוֹי"ח וְיִשְׁמְרֶךָ (ו'כד).

ר"ל בכלל הברכה זו ניכלל משלשה ברכות, בנים של קיימים, מזונא רויחא, וחיים ארוכים, וכיוצא בו בשאר ענינים שישאל הקדושים צריכין להודות, שהקב"ה מברך לישראל בשלשה ברכות אלו, הכולל מכל ענינים שישאל צריכין. לזה אמר הקב"ה לישראל אני אברך אתכם היינו בנים של קיימא, וישמרך שאל ילמוד אותם דרך רשע היינו לשונות גוים, ובגדים נכרים, מדות רעות, ליצנות על ישראל, לשון הרע, רכילות, כעס, עד שנעשה שונא ישראל הכשר והיישר, אעפ"י שלא ילמוד לבניו דוקא, אלא כשרואים הבנים אצל אביהם מדות רעות אלו אפילו מקצת המקצת, אזי הם לומדים ממנו בסיעת היצר הרע. לזה מזהיר הקב"ה לישראל וישמרך בברכה זו של בנים שנתתי לך, כי על אבא תלוי חמא של בנים המקולקלים, דעל זה כתיב (דברים יא י) 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם' בתורה בתפלה ומצות מדות טובות מעשים טובים. 'בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך' זהו הזהרה של ברכות בנים. הוא הדין כשברך הקב"ה את ישראל בברכת מזונא רויחא, הוי זהיר וזהיר וישמרך בממון שלך, שאל תלך בדרך אפילה של רשעים שעוובים את התורה ועבודה של הקב"ה, ועוסקים כל ימי חייהם בהבלי עולם הזה שהוא הבל וריק, ועיקר מגמתם רק לקבל כבוד מזולתו, ולעשות שם גדול אצל זולתו, מיחיד או מרבים או אפילו מנכרים, ומהרסים דרך ישראל הקודש לגמרי. ועוד, אם אביו הולך בדרך המקולקל הזה אפילו במקצת המקצת, אזי בניו הולכים בדרך רשעים עוד יותר, כנודע למשכיל קדושה. וכן הוא הדין בברכות חיים ארוכים שבירך לו הקב"ה, עליו נאמר ג"כ וישמרך כלומר הוי זהיר וזהיר, שאל יעווב ימים ושנים ואפילו שעות כל ימי חיך בהבלי שטותים של עולם עשיה המגושים הזה, אלא תיקח לעצמך בכל יום ויום איזה שעות לעבוד את הבורא ב"ה, בתורה ובתפלה בשירות ותשבחות מדות טובים מעשים טובים, וזהו עד הצות היום, ואח"כ תוכל לעסוק לצרכי פרנסה. לזה כתיב יברכך ה' לכל פרט ופרט מישראל בברכה שלו הצריך לו, אז תדע וישמרך.

(בן ביתי מרבינו אליעזר צבי מקאמרא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וַיְהִי בַיּוֹם פְּלוֹת מִשָּׁה לְהִקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן וְגו' (א)

הנה מוקנים אתבונן, דהתורה למדה אותנו לדורות איך יתנהג אדם כשרוצה לומר דברי מוסר לעם ד', שיהיה בשני פנים: א', שלא יבדה מלבו שום דבר, רק יהיה דברים מיוסדים על הקדמות מקובלות מצד התורה. ועוד, שמקודם שיאמר דברי מוסר יאמר איזה חידוש מהתורה בפלפול, ואז ימתיק כל הדין ויהיה כולו טוב (כמו שמבאר בהקדמה לספר).

לזה הקדמתי מה שחנני ד' לאמור על המדרש תנחומא (נשא סוף אות יב) על פסוק ויהי ביום כלות משה כיון שנגמר מלאכת המשכן התחילו המלאכים צווחים ווי כלות משה להקים את המשכן, מעתה יסלק הקב"ה שכינתו מבינינו וישרה שכינתו אצל בניו, אמר להם הקב"ה אל תיראו איני מסלק שכינתא מביניכם, תמיד שכינתי אצליכם, שנאמר 'אשר תנה הודך על השמים' (תהלים ח ב). ותנחומים של הבל כביכול נחמם הקב"ה דעיקר שכינתו בתחוננים, שנאמר 'הודו על ארץ ושמים' (שם קמח ג). עכ"ל המדרש.

והנה התבונן בדברי רבותינו הקדושים ראה שהם מוקשים, דאיך שייך אצל הבורא ב"ה וב"ש ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים היה הוה ויהיה שיאמר דבר שאינו, הלא מצינו ברוחו של נבות היזרעאלי שנדהה ממחיצתו, על שאמר לפני ית"ש דבר שאינו שנאמר 'דובר שקרים לא יכון לנגד עיני' (שם קא ז). ואם נאמר שמפני השלום שינה הקב"ה כדי שלא יקנאו בנו המלאכים, כמו שמצינו באברהם ששינה הקב"ה מפני השלום (ויצטו סה:), אבל לא יתכן זה בכאן, כי בין אדם לחבירו שהמה בעלי בחירה, והקב"ה אינו חפץ לשנות בחירות אדם, לזה הוצרך הקב"ה ללמד אותנו שמותר לשנות בין אדם לחבירו מפני השלום, אבל במלאכים נאמר 'עושה שלום במרומיו' (איוב כה ב), שהקב"ה מכריחם על השלום, וא"כ לא היה להקב"ה לאמור דבר שאינו, כנראה מפשיטות דברי רז"ל במדרש הנ"ל. ועוד צריכין אנחנו למחבר קראי אהרדי, דנאמר 'אשר תנה הודך על השמים' דמשמע כנאמר השם, ונאמר 'הודו על ארץ ושמים' דמשמע כדעת רבותינו הקדושים.

ומדי דברי בזה, אוכיר ג"כ פסוק אחד שאמר שלמה המלך ע"ה, בעת גמרו בנין בית ראשון, אמר 'לשכון בערפל בנה בניתי בית זבול מכון לשבתך עולמים' (מלכים א יב:יג). והפסוק הלז ג"כ מושלל הבנה, דידוע דזבול נקרא אכסניא שאדם מתאכסין שם באקראי (תהלים מט טו), ואח"כ אמר 'מכון לשבתך עולמים' שהקב"ה ישרה שכינתו שם לעולם, א"כ אין זה 'בית זבול', כי היה לו לומר בנה בניתי בית עולמים מכון לשבתך, ומה ענין זבול לכאן.

והנה ליישב כל הנ"ל, אשאל עוד מאת החונן לאדם דעת, שיהיה דברי רצויים בעיניו לשמוח בהם, כמו ששמח עם חידושין של אנשי אמת. מרן דשמיא ממך הכל, אתה הוננתנו דעה בינה והשכל ליישב דברי רבותינו הקדושים. ומעתה נבוא ליישב דברי רבינו על סדרן ומעמדין וגם הפסוק יתיישב, בנה בניתי בית זבול לך, והכל ע"פ הצעת רבינו הרמב"ם (בית הבחירה פ"ו ה"ד). דסובר דקדושת המקדש של שלמה לא בטלה ממעם השראת שכינתו ית"ש, וזה שאמר שלמה 'בנה בניתי לך' כלומר מצד קדושת המחיצות הוא זבול, כלומר כמו אכסניא בעלמא שהיה ביכולת להבטל בהסתר המחיצות, אבל מחמת שהוא 'מכון לשבתך' כלומר ששכינתך הקדושה ישרה במחיצות הללו, ולזה 'עולמים' ישרה קדושתך כי אתה חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ושכינת כבודך אין בטילה עולמת.

ולזה הרמב"ם היה לו ג"כ הכרח מן המקרא 'ועשו לי מקדש' דקאי אבית המקדש, הואיל ונאמר באותו הקרא 'שכנתי בתוכם' יתחייב מזה שלא יתבטל קדושת אותו המקדש, וא"כ אי אפשר שיהיה זה על המשכן, דקדושת המשכן במלה לדעת הרמב"ם.

ומעתה גם דברי המדרש יבואו על נכון, כיון שנגמר מלאכת המשכן התחילו המלאכים צווחים ווי, כלומר דהמלאכים היו חוששים דאולי הלכה כדעת ר"ח, דקדושת המשכן לא יבטל עולמית, והשיב להם הקב"ה דברים סתומים ששכינתו בעליונים, וסברי המלאכים דהקב"ה יסבור מעתה כדעת הראב"ד דכל הקדושת יתבטלו עד בוא משיח צדקינו, והבינו דזה לא יהיה תיכף והיתה נחמה לפניהם, ולזה אמר המדרש דתנחומים של הבל נחמם, כלומר שהמלאכים בעצמם מועים בדברי מלך מלכי המלאכים הקב"ה, כי הלכה כדברי הרמב"ם, שתיכף בשעה שגמר שלמה בנין בית המקדש נקבע תיכף שכינת עוזו אצלינו, ולא תזוז משם עד עולמי עולמים אמון, והאל הטוב ברוב רחמיו וחסדיו יבנה במהרה בימינו ביתו לשכינת עוזו השוכן עמנו אמון.

(זכרון דברים מרבינו אלכסנדר מקאמרא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

אם מותר לשנות תפילין של רש"י לר"ת ועוד. סימן מב.

ב. אסור ליקח הפרשיות של תפילין דר"ת לעשות מהם תפילין דרש"י, וכן להיפך אסור, וכן מתפילין של שמושא רבא לרש"י או להיפך, וכן

מתפילין דראב"ד לר"ת או להיפך, הכל אסור^א; אבל תנאי מהני^ב, דאין כאן חול והכל קדוש^ג:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

א. כ"כ הרמ"ע מפאנו (ש"ת סימן לז), והרדב"ז (ש"ת ח"ו סימן ב' אלפים רפ"ו), דרכי נועם (סימן נ'), מובא בבהא"ט (סימן לד סק"ז) וע"ע בשע"ת (שם סק"ג).

ב. כ"כ בשו"ע הרב (סימן לד ס"ח), שו"ת זרע אמת (ח"א ס"ח), עיקרי הד"ט (סימן כ' סק"ו), עבודת הגרשוני (סימן כה), שו"ת

קול יהודה (סימן ג'), שאפשר להחליף הפרשיות מזה לזה על ידי תנאי. ע"ע לעיל (סימן לד ס"ב), ובאה"ט (שם סק"ז) ושע"ת (שם סק"ג).

ג. כמו שהאריך בזה בסימן לד בור זהב סק"א.

עטרת אבות

על מסכת אבות מרבתינו זי"ע

מִשָּׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסָּרְהָ לַיהוֹשֻׁעַ (אבות א א)

משה קבל ולא אמר מפי הקב"ה בסיני. כיון שמה ששומעין מפי הקב"ה אי אפשר לשום נברא לקבל, כי על כל ענין יש פירוש לדרוש שבעים שנה כידוע ממזן האר"י (פע"ח שער קריאת שמע שעל המיטה פ"א) [ועיין בספרו שולחן המהור סימן רס ס"ו שהאר"י קיבל מפי הקב"ה בעצמו], ונרמזו 'כלינו שנינו כמו הגה' (תהלים צ ט), ואין הגה אלא הלכות (ב"ר מט ו), שנאמר 'הגה מפיו יצא' (איוב לו ב), וזהו 'מי שנותניו שבעים שנה ואם בגבורת שמנים שנה' (תהלים צ י). ומה שקיבל משה רבינו מפי הקב"ה,

שהקב"ה בעצמו מחדש חידושין והלכות בתורה, חלק תורתו תורה דאצילות, [וזה] אי אפשר למסור לשום נברא. אבל משה קבל דבריאה כדי למסור לישראל חלק תורה וחידושין שמחדשין הנשמות, ובאמת תורה אחת הוא אבל החידושין ישתנו. וכל צדיק על ידי 'אין' יכול להמשיך תורה דאצילות, והבן.

(נוצר חסד מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

כֹּה תִבְרְכוּ (י כג)

סיפר הגה"צ ר' יהודה מירנויער זצ"ל רב דקהל שומרי שבת, ששמע מחותנו אדמו"ר מחוסט מאהש זצוק"ל, שאביו הרה"ק ר' אלימלך מטאהש זצ"ל היה נוסע לבלאזוב להרה"ק ה"צבי לצדיק" זי"ע, ובימי המלחמה היה הרה"ק מבלאזוב זי"ע בבודאפעסט כידוע. ונסע אליו הרה"ק ר' אלימלך זצ"ל לבודאפעסט, ובתוך הדברים שדיברו ביניהם שאל הרה"ק מבלאזוב זי"ע להרה"ק מטאהש זצ"ל איך הוא נוהג בנוגע "לעקיד עם בראנפין", על איזה מהם מברך תחילה, ואמר שנוהג כשיטת הרה"ק בעל ה"היכל הברכה" מקאמרנא זי"ע לברך קודם על הי"ש (שולחן המהור סימן ריב ס"י, ובמעשה אורג ברכות פ"ו מ"ז עיי"ש), וביקש ממנו הרה"ק מבלאזוב זי"ע היות ואתה תופס ישיבה ויקבעו הלכה לפי מנהגיכם, וביקש ממנו שיבטחוהו שיפסק מלנהוג כך, והבטיח לו.

והנה מנהג הרה"ק מטאהש זצ"ל היה, כשחזר מאיזה נסיעה היה נכנס לבית מדרשו על איזה רגעים להסתכל בספר, ואח"כ נכנס לביתו, וכשנכנס אז לביהמ"ד ונתקרב אל ארון הספרים נפל על הארץ איזה ספר והגביהו, וכשהגביהו היה ספרו

(מעשה אורג על המשניות) של הרה"ק מקאמרנא זי"ע פתוח על אותו הדף שכתב שם דיש לברך קודם על הי"ש וכו' וכנ"ל, וראה אז שהלא דבר הוא, וכתב מכתב לבודאפעסט להרה"ק הצבי לצדיק זי"ע שהגם שהבטיח לשנות מנהגו, אבל הראוהו לו סימן מן השמים דינהוג כמנהג הרה"ק מקאמרנא, וכתב לו הרה"ק מבלאזוב זי"ע דהוא צודק, וסיפר הרה"ק ר' ישראל מבלאזוב זצ"ל כי הוא זוכר עוד כשבא מכתב הנ"ל לבודאפעסט אל זקינו ה"צבי לצדיק" זי"ע.

הגה"ק רבי יוסף בן רבי בנימין זאב יעקב זצ"ל המגיד מז'מיגראד אחיו של רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זצ"ל

בית אביו

ממשפחת היחס היה רבי יוסף זצ"ל, בנו של הגה"ק רבי בנימין זאב יעקב זצ"ל אב"ד ז'אראנוצע וואלבראם, בנו של הגה"ק רבי משה זצ"ל אב"ד בענדין, בן הגה"ק רבי אהרן רוקח זצ"ל, (חותן רבינו הגה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל בעל הנועם אלימלך) אחיו של הגה"ק רבי אלעזר רוקח אב"ד אמסטערדאם, בני הגה"ק רבי שמואל שמעלקי מרגלית זצ"ל אב"ד לעקיש, ומרן רבינו אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א העיד על משפחת מרגליות אשר היא אחת משלושת המשפחות המיוחסות בישראל.

על זקינו של רבי יוסף הגה"ק רבי משה מבענדין זצ"ל כותב רבינו הגאון הקדוש איש האלוקים קודש הקדשים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה, בספרו הקדוש נוצר חסד על מסכת אבות (פ"ד מ"ז) בפרט ראש הדור או ראש העיר ומורה הוראות, צריך ליד ולהאמין שכל מה שבא לפניו, הן דיני ממונות או איסור והיתר, ובפרט תערובות איסור והתיר או להוציא טריפה מפיו הכל בסיבתו, כי אם לא היה הוא חייב והיה צדיק גמור לא בא לפניו כאלה, ולא היה אירע שום דבר בכל העיר, והצדיק החסיד מוהר"ר משה אב"ד דק"ק באנדיאן בן אחיו של הגאון מוהר"ר אלעזר אב"ד דאמסטערדאם גיסו של רבינו אלימלך מליז'ענסק אמר קודם פטירתו, שלושים שנה היה רב ולא אירע כתם באשה, ולא שאלה בפסח, ולא שאלה מעניני תערובת איסור והתיר, ולא שריפה נפל בעיר.

שנות נעוריו

בשנות נעוריו היה סמוך על שלחן אביו הקדוש וממנו ינק תורה וגדולה וחסידות, ומסופר שפעם ביום השישי ערב שבת קודש הגיע פתאום בבית אביו על שבת קודש, הרה"ק רבי יצחק מדוהביטש זצ"ל (אביו של המגיד רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זצ"ל), וכשנכנס לבית עבר דברך בית התבשיל וראה שהרבנית מכינה הרבה חלות ושאל אותה למה ולמי היא מכינה כל כך חלות הרבה, והשיבה שבעלה אמר לה ברוח קדשו כי על שבת קודש זו יהיה להם בביתם אורח הגון, וצריך להכין בשבילו הרבה חלות שיהיה לו די סיפוק י"ב חלות לכל ג' סעודות שבת, ובבית התבשיל ישב אז הילד הקטן רבי יוסף והרים הרה"ק רבי יצחק מדווביטש את ידיו ושם אותם על ראש הנער ובירכו שיגדל לאילנא ברבא, ואמר לאמו שעוד תזכי לעוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו לאריכות ימים ושנים ארוכים בבריאות ולעשות נער הזה כשיגדל גם כן י"ב חלות על סעודות שבת קודש, אך לא ארכו לו השנים במחיצת

מבאר רבותינו

שמעתי ממורי חמי הצדיק המפורסם מוהר"ר אברהם מרדכי מפינטשף שאמר משם אחיו הגאון הקדוש מוהר"ר יוסף מזמיגראד, שאמר הקב"ה למשה מה זה בידך, איזה דבר הוא בידך הלוא הכל בכחי וברשותי, והשיב משה מטה, הבחירה והנטיה הוא בידך, ויאמר השליכהו ארצה השלך ממך חומריות וארציות, וישליכהו ארצה, כשהשליך הארציות והחומריות ויהי לנחש, ראה בעין שכלו שכל עניני עולם הזה כולו זוהמת הנחש, וינס משה מפניו שפירש לגמרי מכל עניני עולם הזה בפרישות וסגופים, ואמר לו הקב"ה שאין זה דרך הישר לילך מקצה אל קצה, כי גם שם יש עבודה וניצוצין וחיות ויכול לעבוד השם יתברך עם כל בחינות של היצר הרע, ובלבד שלא יגרר אחר הרע, ולזה שלח ידך ואחו בזנבו, כי יש זיי"ן שמות ב"ן, מזיי"ן מלכים הצריכין תיקון ונתפזרין בכל הדברים שבעולם וצריכין תיקון בקדושה ובטהרה ודפח"ח.

(אוצר החיים לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א דברים קכד: וכע"ז בהקדמת נתיב מצותיך, ובזוהר חי בראשית קט: , דמשק אליעזר ח"ב דף רצט.)

אביו, ואביו הקדוש נפטר בקיצור ימים ושנים, אחר שאביו הקדוש גילה פעם אחת באמצע סעודת שבת קודש, ששמע כרוז מן השמים שאביו הקדוש רבי משה אב"ד בענדין הגיע זמנו ליפטר מן העולם, ומפני שהעולם צריך עוד לאביו ובן יכבד אב ויכנס הבן תחת אביו, ובאותו השבוע נסתלק מן העולם ואביו הקדוש האריך ימים בזיקנה מופלגת, אחר הסתלקות אביו לקח תחת חסותו את אחיו הקטן רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זיע"א חותן רבינו הקדוש בעל ההיכל הברכה זיע"א, וגידלו כבנו ממש ולקחו עמו להסתופף יחד בצל רבותיו הקדושים.

מעשה נורא סיפר רבי יוסף מימי נעוריו, בעת שהיה ילד ידע כל הש"ס בע"פ ולמדו בקדושה ובטהרה, פעם אחת בליל ניטעל עמד ליד חבורה של משחקי הקלפים הטמאים, והוא הסתובב אנה ואנה תפוס ברעינותיו אחוז בשרעפיו, וכל כמה דקות הסתכל על השעון לראות עם הגיע עת חצות שיוכל להתחיל וללמוד תורת חיים, והנה הסתכל על השעון ועת חצות הגיע התחיל ללמוד מסכת חגיגה בע"פ וכשאחז כבר באמצע הפרק השני בא אחד מן המשחקים והפסיקו להראות לו את קופת המעות שהרויח מעסק הקלפים הטמאים והלך אצלו והביט, וסיפר שמאותו היום כשבא לאותה מילה שהפסיק לא זכר המילה הזאת בע"פ כל ימיו והיה צריך

לחפש אחריו מתוך הגמרא.

רבותיו

תחילה נסע להסתופף בצל רבו הקדוש המגיד רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זצ"ל, והיה מגדולי תלמידיו וכפי שכותב רבינו בספרו בעל ההיכל הברכה בספרו נתיב מצותיך (נתיב אמונה שביל השלישי), ופעם אחת אמר הגאון הקדוש מוהר"ר יוסף מזמיגראד תלמידו, אל אחיו הצדיק מורי וחמי מוהר"ר אברהם מרדכי מפינטשוב ראה אחי היאך עקביים של רבינו הקדוש (המגיד מזלאטשוב) עומדין בגן עדן העליון.

אחר הסתלקות המגיד מזלאטשוב נסע להסתופף בצל דודו רבינו רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל בעל הנועם אלימלך, ומסופר שפעם אחת הגיע אל ביתו רבו בעל הנועם אלימלך, ורבי אלימלך רצה לדבר עמו ביחידות לבל ישמע שום אדם זר את סוד שיח הצדיקים, וכששמע זאת רבי לייביש משמר מגדולי תלמידי המגיד רבי יוסף החביא עצמו תחת מיטה, וכשנכנס רבי אלימלך אל החדר אמר הלא דברנו שלא יהיה שום איש זר בחדר, ואמר המגיד רבי יוסף אני לא מרגיש שיש כאן איש זר בחדר, ואעפ"כ אמר המגיד רבי יוסף הנני גוזר הגזירת רב שמי שנמצא כאן בחדר יקום ויצא, וראה שתלמידו רבי לייביש משמר יוצא מתחת המיטה, ואמר המגיד רבי יוסף לרבי אלימלך שמחמת שרבי לייביש הוא משורש נשמתו ע"כ לא הרגיש שיש בכאן איש זר, והסכים רבי אלימלך שישאר בחדר, וסיפר רבי לייביש בשעה שהתחילו הנני תרי צדיקי עליון לדבר יצא מפייהם גחלי אש וזיקוקין דנהורא אש להבת שלהבת נתמלא החדר, וכל עוד נשמתו באפו ברח מהחדר לבל ישרף בהל פיהם.

רבינו הגאון הקדוש רבי צבי הירש מזיידטשויב זצ"ל בעל הצני לצדיק, היה מפליג בשבח המגיד רבי יוסף, ואמר כי בעת ששומע תורה משמו של המגיד רבי יוסף נדמה לי כי הוא נשרף ח"ו מרוב קדושתו, על אחת כמה וכמה מי שזכה לשמוע מפיו הקדוש ממש, בודאי נתעורר לבו.

הסתלקותו

בסוף ימיו איוה למושב לו בארץ הקודש בעיר הקודש טבריה מקום משכן תלמידי הבעש"ט וחסידים ואנשי מעשה, כשהגיע לארץ הקודש נתמנה לנשיא י"ב עיירות, ומצודתו היתה פרושה על פני כל הארץ,

אין אנו יודעין את תאריך הסתלקותו והיכן נסתלק ואיה מקום מנוחתו נשמח לקבל את ידיעת הקוראים.